23/02/2021

ΚΛΙΜΑΞ – Περί ψεύδους

/ Ορθόδοξες Προβολές

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΙΔΗΡΟ και την πέτρα (διά της προσκρούσεως) γεννάται η φωτιά, και από την πολυλογία και τα ευτράπελα το ψεύδος. Το ψεύδος είναι εξαφάνισις της αγάπης· και η επιορκία άρνησις του Θεού.

Κανείς συνετός άνθρωπος ας μη θεωρή μικρό το αμάρτημα του ψεύδους, διότι το Πανάγιον Πνεύμα εξέδωσε εναντίον του την πιο φοβερή απόφασι: «Απολείς πάντας τους λαλούντας το ψεύδος» (Ψαλμ. ε΄ 7), όπως λέγει ο Δαβίδ προς τον Θεόν. Και εάν συμβή αυτό, τι πρόκειται να πάθουν εκείνοι που συρράπτουν επί πλέον το ψεύδος με τους όρκους;

Εγνώρισα μερικούς που εκαυχώντο για τα ψεύδη τους. Αυτοί κατώρθωναν και έκαναν τους άλλους να γελούν με τις αστειότητες και τις αργολογίες τους, και έτσι εξαφάνιζαν ελεεινά το πένθος των μοναχών που τους ακροάζονταν.

Όταν ιδούν οι δαίμονες ότι, μόλις αρχίση ο άθλιος ομιλητής να διηγήται τα ευτράπελα, προσπαθούμε να φύγωμε σαν από λοιμώδη ασθένεια, επιχειρούν να μας παρασύρουν με δυό απατηλούς λογισμούς: «Μη λυπήσης τον ομιλητή», μας συμβουλεύουν, η «μη θέλεις να φανής πιο ευλαβής από όλους τους άλλους»! Φεύγε αμέσως, μην αργοπορήσης· ειδεμή στην ώρα της προσευχής θα σου έρχωνται στον

νού αστεία. Και όχι μόνο να φεύγης, αλλά και να διαλύης με ευσεβή τρόπο το «πονηρόν συνέδριον», φέροντας στο μέσον την μνήμη του θανάτου και της Κρίσεως. Είναι καλύτερο ίσως να σε βρέξουν μερικές σταγόνες κενοδοξίας, προκειμένου να γίνης πρόξενος ωφελείας σε τόσους.

Η υποκρισία είναι πολλές φορές μητέρα και αιτία του ψεύδους. Τίποτε άλλο, λέγουν μερικοί, δεν είναι η υποκρισία, παρά μελέτη και δημιουργός του ψεύδους που έχει μαζί της συμπεπλεγμένο τον ένοχο και άξιο τιμωρίας όρκο. Αυτός που απέκτησε τον φόβο του Κυρίου, αποξενώθηκε από το ψεύδος, διότι έχει μέσα του ως αδέκαστο δικαστή την συνείδησί του.

Όπως σε όλα τα πάθη, έτσι και στο ψεύδος παρατηρούμε διαφορά ως προς την πνευματική βλάβη που προξενεί. Επί παραδείγματι: Διαφορετική είναι η ενοχή ενός που ψεύδεται από τον φόβο της τιμωρίας, και διαφορετική όταν δεν υπάρχη κίνδυνος. Άλλος πάλι είπε ψεύδος χάριν της τρυφής, άλλος χάριν της φιληδονίας, κάποιος για να κάνη τους άλλους να γελάσουν και άλλος για να επιβουλευθή και κακοποιήση τον αδελφό του.

Με τις τιμωρίες των κοσμικών αρχόντων το ψεύδος μειώνεται πολύ. Με το πλήθος όμως των δακρύων της κατανύξεως, εξαφανίζεται ολοσχερώς. Ο δαίμων που μας προτρέπει στο ψεύδος προφασίζεται διαφόρους «οικονομικούς» λόγους και έτσι παρουσιάζει σαν μεγάλη αρετή αυτό που αποτελεί απώλεια της ψυχής. Εκείνος που πλάθει ψεύδη παρουσιάζεται ότι μιμείται την Ραάβ, (η οποία εχρησιμοποίησε το ψεύδος, για να σώση τους κατασκόπους του Ισραήλ), και νομίζει ότι με την ιδική του απώλεια προξενεί σωτηρία στους άλλους.

Όταν καθαρισθούμε τελείως από το πάθος του ψεύδους, τότε, σε μία εξαιρετική περίστασι, ας το χρησιμοποιήσωμε, αλλά και πάλι με φόβο. Το νήπιο δεν γνωρίζει το ψεύδος. Ομοίως και η ψυχή που δεν έχει πονηρία. Εκείνος που ευφράνθηκε από τον οίνο (και εμέθυσε), θα ομολογήση ακουσίως κάθε αλήθεια. Και εκείνος που εμέθυσε από την κατάνυξι, δεν θα μπορέση να ψευσθή.

ΚΛΙΜΑΞ – Περί ψεύδους

Νεοελληνική απόδοση: Ιερά Μονή Παρακλήτου